

Adam Dylewski

Od denara do złotego

Dzieje pieniądza w Polsce

I N F R O M A C J A P R A S O W A

:: carta blanca

KONTAKT: Małgorzata Tworzewska-Laskowska, malgorzata.tworzewska@cartablanca.pl, tel. (+4822) 695 48 28, (+48) 508 024 737,
Marcjanna Bulik, marcjanna.bulik@cartablanca.pl, tel. (+4822) 695 48 27, (+48) 606 855 932

Album *Od denara do złotego. Dzieje pieniądza w Polsce* przedstawia pasjonujące losy polskich środków płatniczych. Ozdobione herbami państw i osób, podobiznami świętych, władców czy bohaterów narodowych, upamiętniające wyjątkowe wydarzenia z historii, często kunsztem projektu nie ustępujące dziełom sztuki pieniądze stają się zwierciadłem przemian społecznych, historycznych i kulturalnych.

Adam Dylewski

Od denara do złotego

Dzieje pieniądza w Polsce

Aureus Władysława Łokietka z 1330 r. ocalał dzięki przypadkowi, w ostatniej chwili jakiś numizmatyk wyciągnął rękę, by go uratować od przetopienia. Sto dukatów bite za Zygmunta III zachwyca wyrafinowanym, pięknym wzorem stempla. Talar Jana III Sobieskiego zaskakuje koroną na głowie króla – na dukatach jego podobizna miała wieniec laurowy na skroniach. Tynf Jana II Kazimierza miał nominał 30 groszy, choć srebro z którego powstał miało wartość 12 groszy. Brakujące 18 gr miało stanowić bezzwrotny kredyt udzielony Rzeczypospolitej, co komunikowała legenda awersu: DAT PRETIUM SERVATA SALVS POTIORQVE METALLO EST – „Wartość tej monety nadaje zbawienie ojczyzny, które jest więcej warte od metalu”. Bilet skarbowy 4 złote polskie z 1794 r. na rewersie nosi tajemniczy podpis „Filip Malinowski”, który spędza badaczom sen z powiek. Kim był imię Malinowski?

Album opisuje dzieje pieniądza na ziemiach polskich, od denarów Bolesława Chrobrego i Mieszka II po czasy współczesne. Adam Dylewski podzielił ją na dwie części: dotyczącą monet – w której prezentuje wiele ciekawych, rzadkich, ale także popularnych okazów m.in. denarów,

dukatów, groszy, szelągów, talarów i złotego – oraz pokazującą bilety skarbowe i banknoty różnych epok i nominałów.

Autor we wstępie daje także krótki rys historyczny tego, skąd się wziął pieniądz, jak od wymiany towarów ludzkość przeszła najpierw do ekwiwalentów, a potem pieniądza kruszcowego, by ten ostatni zamienić na monety, bilety skarbowe, a w końcu banknoty.

Opis poszczególnych gatunków monet przedstawia ich koleje losu, zmieniającą się wartość, wagę, miejsca bicia, oraz przemiany, jakie spowodowało pojawienie się danej emisji, w gospodarce naszej, a także europejskiej. Na fotografiach można obejrzeć numizmaty z różnych epok, porównując np. złotówkę z Królestwa Polskiego, z lat 20. XX w. i współczesną. Zdjęcia opatrzone są dodatkowo krótkimi opisami. To właśnie w nich autor wskazuje na reprezentatywne cechy danej monety lub banknotu, przytacza ciekawostki związane z emisją lub obiegiem, opisuje projektantów i modeli przedstawionych na rewersach, znaczące inskrypcje i ikonografię.

Cały bogaty materiał ilustracyjny, został zaczerpnięty zarówno ze zbiorów muzealnych, jak i ofert domów aukcyjnych, a miejscami – pozyskany nawet bezpośrednio od badaczy, odkrywców i kolekcjonerów. Swoje archiwa udostępniły Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych i Mennica Polska.

Album *Od denara do złotego. Dzieje pieniądza w Polsce* można polecić każdemu miłośnikowi numizmatyki. Rozpoczynający przygodę z kolekcjonowaniem monet i banknotów znajdą tu przekrojowo zaprezentowane informacje o historii polskiego pieniądza. Doświadczeni kolekcjonerzy będą podziwiali te najrzadsze, najcenniejsze, często dzięki pomyłkom i defektom unikalne na rynku okazy.

I N F R O M A C J A P R A S O W A

:: carta blanca

KONTAKT: Małgorzata Tworzewska-Laskowska, malgorzata.tworzewska@cartablanca.pl, tel. (+4822) 695 48 28, (+48) 508 024 737,
Marcjanna Bulik, marcjanna.bulik@cartablanca.pl, tel. (+4822) 695 48 27, (+48) 606 855 932

Fragment tekstu:

Złote dukaty typu holenderskiego bito także w Księstwie Warszawskim. W Królestwie Polskim zrezygnowano z nich na rzecz podwójnych i pojedynczych złotych królewskich, ale jeszcze w 1831 r. powstańczy Rząd Narodowy – jak się miało okazać: po raz ostatni w dziejach – powrócił do dobrze zakorzenionego w polskiej tradycji dukata. Była to jednak moneta obliczona przede wszystkim na zakupy broni za granicą, dlatego nadano jej formę całkowitej kopii dukata holenderskiego, nawet z napisem „MONETA AUREA REGNI BELGII”, wstawiając jedynie w miejsce znaku mennicy utrechckiej małego orła polskiego. Moneta miała próbę 982, nieco lepszą od właściwej holenderskiej (23 karaty 6½ grenu zamiast 23 karatów 6 grenów). Do produkcji zużyto otrzymaną przez Rząd Narodowy z zagranicy partię złota w ilości 2400 grzywien. Ponieważ środki na zakup broni były niezwłocznie potrzebne, bicie dukata trwało dzień i noc, a robotnicy jedli i spali na miejscu. Łączny nakład wyniósł 163 205 sztuk (dodatkowe 858 sztuk wybito w 1832 r., już pod zarządkiem Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu). Był to jedyny w dziejach polskiego mennictwa przypadek bicia obcej monety na własny rachunek.

SPIS TREŚCI:

Gatunki i nominały pieniądza

System denara

- denar
- obol
- dwudenaar
- ternar (trzeciak)

System grosza

- grosz
- parwus
- kwartnik
- szeląg
- półgrosz
- półtorak
- trzykrucierzówka
- dwojak
- trojak
- czworak
- piątak
- szóstak
- 10 groszy
- 40 groszy
- 50 groszy

Format: 235 x 155 mm
Oprawa: twarda, 352 strony
ISBN: 978-83-7705-206-8
EAN: 9788377052068

Cena: **59,90 zł** (w tym 5% VAT)

Puło

Floren

Dukat i jego wielokrotność

- dukat
- portugał

Półkopek

System talara

- talar
- ćwierćtalar
- ort
- półtalar

System złotego

- złoty
- tymf
- dwuzłotówka
- 5 złotych
- 10 złotych

Pieniądz papierowy i jego nominały. Znak pieniężny

- Papiery kościuszkowskie
- Księstwo Warszawskie
- Banknoty złote Królestwa Polskiego
- Banknoty Powstania Listopadowego
- Banknoty rublowe Banku Polskiego
- Banknoty markowe Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej
- Banknoty w markach polskich
- Wprowadzenie banknotów złotych w 1924 r.
- Emisje Drugiej Rzeczypospolitej
- Wydanie lubelskie i następane
- „Anielki”, „Paczki” i „Patyki”
- Wielcy Polacy
- Po denominacji

I N F R O M A C J A P R A S O W A

:: carta blanca

KONTAKT: Małgorzata Tworzewska-Laskowska, malgorzata.tworzewska@cartablanca.pl, tel. (+4822) 695 48 28, (+48) 508 024 737,
Marcjanna Bulik, marcjanna.bulik@cartablanca.pl, tel. (+4822) 695 48 27, (+48) 606 855 932